

Nr 117.

Av herr **Pettersson** i Dahl **m. fl.**, *angående beredande av möjlighet att inskränka förvärvsmässigt bedriven nöjesverksamhet å landsbygden.*

Genom kungörelse den 10 juni 1932 förordnade Kungl. Maj:t, att vad i § 13 ordningsstadgan för rikets städer är föreskrivet ifråga om maskerad, bal, lekstuga m. m. skall tillämpas jämväl beträffande dylik tillställning å ort, varest vad sålunda är stadgat icke redan är gällande. Härvid tillkommer landsfiskal enahanda befogenhet, som enligt nämnd paragraf är i fråga om stad tillagd polismyndighet därstädes. Då landsfiskal ger tillstånd till anordnande av tillställningen av omförmälda slag, äger han jämväl meddela erforderliga ordningsföreskrifter.

Före kungörelsens ikraftträdande blevo länsstyrelserna i samtliga län genom en departementschefsskrivelse anmodade att vidtaga åtgärder för att befrämja en sådan tillämpning av den åt landsfiskalerna uppdragna befogenheten, som överensstämde med grunderna för den nya författningen, och till ledning för åtgärder i detta syfte tillställdes länsstyrelserna en inom socialdepartementet upprättad promemoria. I denna promemoria yttrades bl. a., att ur ordningssynpunkt bestämmelser tidigare stundom ansetts påkallade för att inskränka tiden för anordnande av dylika tillställningar till vissa bestämda dagar eller till visst antal dagar för en viss tidsperiod. Sätillvida hade dylika inskränkningar stöd av allmän författning, som det genom kungörelse den 4 oktober 1895 förordnats, bl. a., att å juldagen, långfredagen, påskdagen och pingstdagen icke finge hållas offentlig maskerad, bal, lekstuga, så kallad varitétillställning eller andra sådana nöjen. Utöver vad som följde av nämnda bestämmelser syntes — framhölls det vidare i promemorian — erforderlig inskränkning av det antal dagar, under vilka nöjestillställningar finge anordnas, i regel åstadkommes av ekonomiska och andra faktorer. I varje fall torde det få anses ligga utom polismyndighetens uppgift och befogenhet att ur andra synpunkter än den allmänna ordningens och sedlighetens uppehållande vidtaga en dylik inskränkning. I särskilda fall, såsom då nöjesföretag av nu ifrågavarande slag till alltför stort antal drevos inom en och samma kommun eller inom närbelägna kommuner, syntes det emellertid icke få anses uteslutet att i den allmänna ordningens intresse vidtaga åtgärder jämväl i nyss omförmälda syfte.

Sist anförda uttalande kan anses tyda på att kungörelsen även skulle ge stöd för ingripande mot den s. k. nöjesindustrien. I ett interpellationssvar i andra kammaren den 15 juni 1934 förklarade chefen för socialdepartementet som svar på frågan, huruvida vid prövning av ansökningar om tillstånd att anordna regelbundna dans- och liknande tillställningar hänsyn icke borde tagas till för-

hållandena på orten och eventuellt föreliggande önskvärdhet att inskränka förvärvsmässigt bedriven nöjesverksamhet, att enligt hans uppfattning sådan hänsyn bör tagas. I den av socialdepartementet utfärdade promemorian rörande kungörelsens tillämpning hade ock — framhöll socialministern — i detta avseende framhållits, att tillämpningen av i ämnet gällande bestämmelser bör ske under hänsyn i den mån det är möjligt till vederbörande kommuns intressen, behov och önskemål samt att landsfiskalerna böra för detta ändamål träda i samverkan med kommunalnämnd eller andra vederbörande kommunala organ.

Det synes råda en viss oklarhet beträffande tolkningen av ifrågavarande kungörelse. Å ena sidan bör, såsom framgår av ovanstående, hänsyn kunna tagas till önskvärdheten att begränsa förvärvsmässigt bedriven nöjesverksamhet, å andra sidan har Kungl. Maj:t åtminstone i ett fall — det som berördes i nyssnämnda interpellationsdebatt — underkänt en något strängare tolkning i sistnämnda avseende och därigenom betagit länsstyrelserna möjligheten att någorlunda effektivt ingripa mot icke önskvärd nöjesindustri.

I ovannämnda interpellationsdebatt framhölls även av en deltagare i debatten, att det kan finnas platser med sådan belägenhet, att de knappast borde få användas för nöjestillställningar på grund av att tillställningarna störa närboende, men att gällande författningar icke ge stöd för ett ingripande i dylika fall. Talaren hemställde till chefen för socialdepartementet, huruvida icke en utredning borde företagas och ett förslag till ändring i ordningsstadgan snarast framläggas för riksdagen.

Från annat håll framhölls vid samma tillfälle, att den år 1932 utfärdade förordningen visserligen skapat om viss ordning, men den har icke berett de kommunala myndigheterna möjlighet att, även om de så velat, begränsa de alltmer överhandtagande och i många fall onödiga danstillställningarna, och det syntes faktiskt, som om det s. k. dansbaneeländet på landsbygden alltmer spritt sig trots dessa nya bestämmelser. De kommunala myndigheterna stå i många fall rådlösa, och det vore därför önskligt, om en förordning utfärdades, som gäve dem mera makt att inom respektive kommuns område bestämma över dessa nöjes- och danstillställningar. Vidare framhölls »att nöjesskattebestämmelserna i vissa fall verka så att en tävlan uppstår emellan kommunerna till att komma i åtnjutande av nöjesskattemedel, en ändring häri kunde vara önskvärd».

Någon åtgärd har emellertid icke blivit vidtagen.

En annan olägenhet av nuvarande ordningsföreskrifter är att de kommunala myndigheterna inte ha något att säga till om i vad som rör bestämmelsen angående tillstånd för kringresande tivolisällskap att slå sig ner i respektive samhälle och där bedriva sin verksamhet.

Kärnpunkten i denna fråga synes vara, att de lokala myndigheterna ha för ringa inflytande över nöjesverksamheten, som därför i stort sett obehindrat kan bedrivas i förvärvssyfte ofta till obehag för ortsbefolkningen och till skada för den uppväxande ungdomen. Då det emellertid måste vara ett rimligt krav, att den privata vinningslystnaden icke tillåtes att ohejdat utnyttja nöjesindustrien för sina syften, hemställs,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring av gällande ordningsföreskrifter, att de lokala myndigheterna på landsbygden beredas möjlighet att inskränka förvärvsmässigt bedriven nöjesverksamhet, såsom dans-, tivoli- och liknande tillställningar.

Stockholm den 16 januari 1936.

Anders Pettersson
i Dahl.

Albin Eriksson,
Toftered.

Wilhelm Beck.

Axel Hansson
i Rubbestad.

Otto Niklasson.

Gillis Olsson,
Kullenbergstorp.
